

DOTAZNÍK PRO UŽIVATELE STATISTIKY

Anketa byla zahájena 9. 6. 2003, vyhodnocení se provádí podle stavu k 15.7.2003, celkem jsme obdrželi 180 odpovědí.

Kategorie uživatele

Nejvíce respondentů bylo ze státní správy (44), dále z řad studentů (35) a analytiků (33). Dalšími kategoriemi byli akademici (14), novináři (14) a podnikatelé (13). 27 respondentů uvedlo jinou kategorii.

Vyhodnocení otázek

1. **Při své práci používáte jako zdroj statistických dat spíše webovou stránku ČSÚ nebo tištěné publikace ČSÚ, případně další zdroje, v jaké procentní proporcii:**

Webová stránka ČSÚ	48 %
Tištěné publikace ČSÚ	21 %
Informační služby ČSÚ	12 %
Jiné zdroje	12 %

Pozn.: Součet procent není 100, protože ne všichni odpověděli na tuto otázku

2. **Jsou nějaká statistická data, která potřebujete ke své práci a která na webové stránce chybí ?**

- **chybí zcela** – tuto možnost označilo 77 respondentů (43%).

Nejčastější odpověď:

- **časové řady** (delší časové řady kvartálních dat – zejména HDP) – zmínila je celá třetina respondentů a jejich absence je uváděna i následně v ostatních otázkách dotazníku

Vybráno z dalších odpovědí:

- HDP – hrubý domácí produkt podle odvětví OKEČ - L, M, N, O, P, Q (jednotl. odvětví služeb)
 - zahraniční obchod ve stálých cenách (měsíčně), resp. přidaná hodnota zahraničního obchodu v členění jako u měsíčních dat (komodity a země)
 - údaje o disponibilních příjmech domácností v podobě publikované kdysi ČNB - dá se zřejmě odvodit z národních účtů, ale to by mohl udělat již ČSÚ
 - podrobnější údaje za výdaje domácností a detailnější členění vybavenosti domácností
 - základní informace ze sčítání za sídla (ZSJ), „z vašeho webu zmizela velmi praktická dynamická aplikace s výsledky SLDB 2001“
 - metodická vysvětlení, definice ukazatelů zveřejňovaných dat pro potřeby uživatele (nejen pro vyplňování výkazů)
 - možnost vyhledávání v RES podle vícero filtrů (kombinace podle území - až na úroveň obce, OKEČ, počtu zaměstnanců atd.)
- **chybí v podrobnějším třídění: územním** – k této otázce se vyjádřilo 53 respondentů (29%) – z odpovědí vyplývá, že respondenti velmi často postrádají určité údaje za okresy (45x) nebo obce (30x). Například postrádají:
 - co nejvíce dat poskytovat za okresy, obce s rozšířenou působností, pověřené úřady, obce
 - za místní části obcí (celé SLDB 2001 - nebo alespoň základní údaje)
 - struktura veřejných výdajů obcí/krajů
 - regionální údaje (NUTS 3) jako roční čas. řady
 - průmysl alespoň do okresů, mzdy-okresy-odvětví
 - obce - pohyb obyvatel
 - zaměstnanost v okresech

- **chybí v podrobnějším třídění: odvětvovém** – uvedlo 16 respondentů

Postrádají např. tyto informace:

- zemědělství – dotace
 - průmysl (OKEČ - D, odvětví 15-37) - roční časové řady
 - co nejvíce dat za subkategorie OKEČ, kategorie jsou pro analýzy příliš hrubé
 - údaje o zaměstnavatelích a počtech zaměstnanců
- **Chybí v podrobnějším třídění: jiném** – k této otázce se vyjádřilo 8 respondentů a postrádají např.:
 - struktura ekonomických aktivit dle velikosti podniků
 - mzdy (více po profesích)
 - KZAM

3. Která statistická data prezentovaná na webové stránce ČSÚ nejvíce používáte?

☐ 23	Metodika	☐ 61	Makroekonomika
☐ 63	Souborné publikace	☐ 46	Zahraníční obchod
☐ 31	Životní prostředí, zemědělství	☐ 72	Ceny
☐ 89	Práce, sociální statistiky	☐ 60	Průmysl, stavebnictví
☐ 96	Obyvatelstvo, volby	☐ 36	Služby

Jiná, popište jaká: Rychlé informace, SLDB, volby, RES, číselníky

4. Jste spokojeni s obsahovou stránkou webu ČSÚ a jeho grafickým zpracováním? Pokud ne, proč?

- **Obsahová stránka** – nějakou výhradu uvedlo 56 respondentů, včetně těch, kteří webové stránky ohodnotili kladně a měli pouze menší výhradu dílčího charakteru. Lze usuzovat, že ostatní respondenti – tj 69% - jsou zřejmě spokojeni.

Kategorie	Počet celkem	Odpovědělo na ot. č. 4 (odpověď obsahovala nějakou výhradu)	%
státní správa	44	12	27
analytik	33	12	36
akademik	14	3	21
novinář	14	8	57
podnikatel	13	5	38
student	39	10	26
jiná	27	6	22

Nejvíce byli nespokojeni novináři (téměř 3/5), více než třetinovou nespokojenost pak vyjádřili i podnikatelé (38%) a analytici (36%).

Nejčastějším důvodem nespokojenosti je absence časových řad.

Novináři uvedli např. tyto připomínky:

- Nespokojen s aktuálností
- Příliš mnoho úředních formulací kvůli přesnosti, chybí vypíchnutí konkrétních špiček v oborech
- Mám problém se zorientovat, co se skrývá za odkazy na hlavní stránce

Analytici:

- Chybí propojení mezi aktuálním číslem z RI a časovou řadou, snažit se o maximální propojení dat - nyní příliš složité, příliš rozvětvené.
- Postrádám kompletní databázi s historickými časovými řadami. Možná byste mohli blíže spolupracovat s ČNB na <http://wdb.cnb.cz/cnb/docs/ARADY/HTML/index.htm>, t. j. dodávat více dat a rychleji.
- Ne. Data jsou šíleně nepřehledná. Jednoduchý údaj hledám příliš dlouho.

Státní správa:

- naprosto nevhodná prezentace výsledků SLDB, nepřehledné, pomalé, nelze s tím pracovat podle své potřeby. Zkuste si vytisknout tabulku z publikace 7001 (ceny stav. prací) v xls aniž byste si ji z gruntu neupravili
- NE, stránka je velice nepřehledná, neobsahuje databázi ve formě delších časových řad
- ne - chybí některá data na úrovni krajů - krajské reprezentace mají úplně jinou strukturu svých stránek a nemají zde vše...

Podnikatelé:

- někdy bývá obtížné najít potřebné údaje, když si udělám v exploreru záložku, po nějaké době je struktura webu zase jiná a musím hledat znovu

Studenti:

- Vaše prezentace SLDB jaksi nefunguje či i přes dva roky studia VŠ se v její funkci nevyznám... myslím si, že tak 95% lidí se nechytne a nic nenajde-stejně jako já, i přes přečtení návodu. Prezentace připravena typicky pro pokročilé studenty informatiky. Chybí mi zde pohyb obyvatelstva podle obcí a městských částí Prahy
- stránky jsou koncipovány z 90 % pro odbornou veřejnost, chybí něco pro "normálního" uživatele, kterého zajímá statistika

Akademici:

- časopisy (např. Demografie) by po nějaké době mohly být přístupné v elektronické podobě + archiv s možností fulltextového vyhledávání
- Mohlo by být více časových řad a mohla by být i historická statistika.

Vedle negativní reakcí se objevily i jiné, které nás potěšily: např. „Považuji za hlavní roli ČSÚ poskytování informací jako veřejného statku. Za posledních pár let se toto výrazně zlepšilo.“ „Jsem spokojen v tom smyslu, že na Vašich stránkách naleznou data, která se dají považovat za ověřená a dále publikovatelná. Dojde-li k chybě považuji to u ČSÚ za problém technický. Politici nebo novináři často data prezentují chybně, zaujatě“

• Grafické zpracování

Alespoň částečně negativní názor mělo 37 respondentů (21%).

Nejčastější byly výhrady k nepřehlednosti zpracování – např:

- Občas nepřehledné členění. Když musím rychle najít informace, preferuji vyhledávač

Z dalších připomínek:

- ne - odlišnost prezentací krajských reprezentací od centrálních stránek www.czso.cz
- velmi ubohé a nepřehledné - na to, že tato stránka má reprezentovat statistické info o celé ČR zkuste se podívat občas na stránky ČNB

Objevila se zde i řada pozitivních reakcí: „Jsem spokojen“, „Už je to lepší než před 2 lety“, „Přehledné, snadná orientace“, „Praktické a přehledné“ atd.

5. Které tištěné publikace ČSÚ používáte při své práci? Jmenujte nejvýše tři.

Alespoň jednu publikaci uvedlo 126 respondentů, celkem bylo uvedeno 220 publikací. Pokud rozdělíme uvedené publikace podle skupin publikačního systému, pak je jejich rozdělení následující:

	Skupina	Četnost	Nejčastěji zmiňované publikace
0	Metodika	2	

1	Souborné publikace	133	49x Statistická ročenka ČR 52x publikace regionální (ročenky, bulletiny, Okresy ČR atd.)
2	Životní prostředí, zemědělství	3	
3	Práce, sociální statistiky	23	6x Evidenční počet zaměstnanců a jejich mzdy
4	Obyvatelstvo, volby	28	11x Pohyb obyvatelstva 12x SLDB
5	Makroekonomika	9	4x Čtvrtletní národní účty 2x Národní účty (nespecifikováno, zda roční nebo čtvrtletní)
6	Zahraniční obchod	3	
7	Ceny	15	7x Indexy spotřebitelských cen
8	Průmysl, stavebnictví	5	
9	Služby	2	

Mezi jinými byl i tento komentář: „Statistická ročenka, pro různé přílohy pak přehledy vývoje platů a cen atp. - názvy publikací si nepamatuju, ale paní Bondyová vždycky pochopí naprosto přesně, co chci“

6. Jsou nějaká statistická data, která potřebujete ke své práci a která v publikacích:

Odpovědi často odkazovaly na otázku č. 2 a 4 – tedy co chybí na webu, chybí i v publikacích, **nejčastěji byly opět zmiňovány časové řady.**

- **chybí zcela** – nějakou připomínku či námět uvedlo 41 osob, opět jsou často zmiňovány časové řady

Vybrané odpovědi:

- země EU a CEFTA, prognózy
- úplné členění dle klasifikací a číselníků
- údaje o počtu zaměstnanců a výdělcích v třídění podle OKEČ a okres, toto třídění ČSÚ zcela svévolně opustil a nahradil tříděním pouze za kraj, přitom všechny dostupné údaje pro toto třídění jsou v databázi ČSÚ

- **chybí v podrobnějším třídění: územním** – k této otázce se vyjádřilo 34 respondentů

Vybrané odpovědi:

- regionální údaje (NUTS 3) - jako časové řady
- pohyb obyvatelstva městských částí

7. Jste spokojeni s obsahovou stránkou tištěných publikací ČSÚ a jejich grafickým zpracováním?

- **Obsah** – k obsahu publikací se alespoň trochu kriticky vyjádřilo pouze 10 respondentů (necelých 6%).

Vybráno z připomínek:

- prosíme o více vysvětlujících poznámek (zejména pro obsahově nesrovnatelné zlomy čas. rad) přímo pod jednotlivými tabulkami
- Myslím, že metodické vysvětlivky na začátku publikaci nikdo nečte, měly by být přímo u tabulek.
- uvítala bych podrobnější vysvětlení ukazatelů a metodiky jejich získání, občas si nejsem jistá, co přesně v nich je zahrnuto.
- často by bylo vhodné doplnit tištěnou podobu i elektronickou
- **Grafika** – je hodnocena pozitivně, kritických poznámek je pouze pět – např.:
 - nepřehledné
 - není špatné, ale mohlo by být zařazeno více tematických map nebo grafů
 - strohé a účelové, trochu fantazie by neškodilo

- v některých případech špatná čitelnost tištěných čísel (příliš drobná čísla a různá kvalita tisku)

Ostatní poznámky jsou uvedeny v tomto duchu: „Je spíše strohé, ale to není na závadu.“, „čím jednodušší, tím lepší (přehlednější)“

8. Jste spokojeni s poskytovanými službami prostřednictvím pracovišť informačních služeb?

120 Ano

13 Ne

V této otázce byl uveden i komentář: „dobrá spolupráce s krajským pracovištěm v Plzni“ a v jiných otázkách byla kladně hodnocena Jihlava (a pí Bondyová v Praze).

9. Jaké služby zcela postrádáte?

Nějakou připomínku napsalo 31 respondentů. Odpovědi je možné rozdělit do několika skupin.

Opět se nejčastěji objevují **časové řady**:

- Databanku časových řad s možností vlastní volby jednotl. ukazatelu, čas.období (viz např. pro Estonsko - www.stat.ee)
- Ocenil bych, kdyby na internetu byly zveřejněny statistiky za několik let dozadu v podrobném členění (výborný příklad jsou volby)

Další se týkají práce informačního servisu:

- poradenská činnost - pokud nevím, v přesně které publikaci se data nacházejí, tak většinou se mi nedostane informace, o kterou publikaci se jedná...

Respondenti by dále uvítali, kdyby začala fungovat veřejná databáze

Mailingové služby:

- například službu pravidelného zasílání informací z požadovaného sektoru (v našem případě o zahraničním obchodě)
- líbilo by se mi, pokud bych si mohl někde zaškrtnout že mám zájem o takové a takové informace (např. roční míra inflace, pohyby cen v určité kategorii apod.) a čsú by mi je v okamžiku vydání zaslal mailem

Různé:

- pravidelnou komunikaci s analytiky a širší veřejností prostřednictvím seminářů (podobné semináře např. pořádá ČNB)
- rychlejší zpracování HDP, předběžné údaje o HDP, harmonizované cenové indexy (dle EU)
- kvalitní Vyhledávač
- Aktivní přístup k informování o nových údajích v regionální databázi
- Možná by stálo za to vydat soubornou publikaci, kde by bylo shrnuto, co všechno ČSÚ sleduje, jakým způsobem tato data získává, v jakém rozlišení, příklady těchto dat, případně k čemu by se dala využít.
- při stahování statistické ročenky by bylo vhodné nabídnout obsah a možnost stáhnutí jen části dle výběru; dále podrobnost některých stat. údajů až do detailu obcí
- Některé lhůty prezentace výsledků jsou neodůvodněně dlouhé – například údaje o počtu zaměstnanců a výdělcích za 4. čtvrtletí až v 1. měsíci 2. čtvrtletí následujícího roku, což v technických podmínkách 21. století je zcela neúměrné.

10. Domníváte se, že ČSÚ by měl zásadním způsobem změnit obsahovou stránku

Kategorie	web		tištěné publikace	
	ano	ne	ano	ne
státní správa	4	36	1	37
analytik	8	24	2	22
akademik	3	11	3	11
novinář	4	9	1	6

podnikatel	1	11	0	9
student	8	26	2	30
jiná	4	18	3	18
Celkem	32	135	12	133

11. Domníváte se, že ČSÚ by měl zásadním způsobem změnit grafickou stránku

Kategorie	web		tištěné publikace	
	ano	ne	ano	ne
státní správa	5	34	1	37
analytik	3	28	2	21
akademik	3	11	1	13
novinář	4	7	0	6
podnikatel	2	10	0	12
student	14	21	1	28
jiná	4	19	1	22
Celkem	35	130	6	139

12. Domníváte se, že ČSÚ by měl změnit své logo?

Kategorie		
	ano	ne
státní správa	3	37
analytik	3	28
akademik	1	12
novinář	2	12
podnikatel	1	11
student	6	28
jiná	1	23
Celkem	17	151

Změnu loga by přivítala pouze jedna desetina respondentů, kteří se vyjádřili k této problematice. V této souvislosti se objevil i komentář: „Proč? Změnou loga si zpět ČSÚ důvěru nezíská.....“. Nebo podobná poznámka: „Neměnit logo, ale změnit se z úřadu na službu veřejnosti.“

13. Jakou statistiku považujete za:

nejvíce důvěryhodnou: nejčastěji byly uváděny tyto statistiky:

- Celá oblast demografie (ta opravdu nejčastěji)
- SLDB
- Volební statistika

nejméně důvěryhodnou:

Nejčastěji:

- Makroekonomika (HDP)
- Zahraniční obchod

Objevují se však i některé další statistiky:

- Trh práce
- mzdy (data poskytovaná zaměstnavateli, zejména za soukromý sektor)
- taková statistika kde se často mění data v čase (naše slavné revize)
- sčítání
- Mikrocensus
- vytvořená na základě dotazníků občanům, která se týká něčeho, co není dále prověřeno

Zajímavé je, že některé statistiky se objevují mezi důvěryhodnými a nedůvěryhodnými.

Celkem se k této otázce vyjádřilo 103 respondentů.

Za varující je možné považovat výrok: „vzhledem k různým metodickým změnám a problémům beru statistiku jako orientační“

Poznámka:

V průvodním e-mailu, kterým byl zaslán vyplněný dotazník, byla uvedena ještě jedna připomínka:

„Mám jednu drobnou připomínku, kterou jsem v dotazníku nezmínil. Přijde mi poněkud matoucí, když je u sezónně očištěných dat uvedeno, že k sezónnímu očištění byla použita metoda Demetra. Pokud vím, Demetra je software a nikoli metoda. V tomto softwaru je možné použít k sezónnímu očištění buď metody Tramo/Seats nebo X-12-Arima.“

Zpracovala: Petra Grabačová, Helena Koláčková, Petra Kuncová, 13.8.2003